

No. 2460/1927.

GRIGORIE

din îndurarea lui Dumnezeu episcop ortodox al eparhiei române a Aradului, Ienopolei și Hălmagiului, precum și al părților anexate din Bănatul-Timișan.

Iubitului cler și popor și iubiților deputați ai Adunării noastre eparhiale: dar și îndurare dela Dumnezeu Tatăl, și Domnul nostru Isus Hristos, împreună cu salutarea noastră arhierescă!

Având în vedere art. 132 și 134 din Statutul pentru organizarea Bisericii, convocăm Adunarea eparhială ordinară a Eparhiei Aradului la biserica Noastră catedrală de aici pe:

Dumineca Samaritencei, adică pe 22 Maiu a. c. la orele 9 dimineața, în care zi, după săvârșirea serviciului divin, va urma deschiderea Adunării în sala mare a internatului diecezan de fete.

Ceeace se aduce la cunoștința tuturor P. T. deputați spre știre și orientare.

Arad, la 2 Maiu 1927.

Al tuturor binevoitor:
Dr. Grigorie Gh. Comșa,
Episcopul Aradului.

Notă: Indatorați prin concluzul Nr. 44 al Sinodului eparhial din 1901, aducem la cunoștința Domnilor deputați, că nici un concediu nu se acordă fără de cuvenita motivare, urmând a se procede în caz contrar întru toate conform ultimelor dispozițiuni din §. 59 al Regulamentului afacerilor interne!

Vizita Pr. Sf. Sale Episcopului Dr. GRIGORIE GH. COMȘA la Lipova și la Șistarovăț.

Pr. Sf. Sa, — mănânat de dorul de a-și cunoaște filii sufletesti, de a-i lumina cu învățăturile dumnezeiești și a le aduce mângăiere în aceste vremuri de criză morală, — a reluat frul vizitațiilor canonice necruțând nici timp nici oboseală.

De astădată poporul din *Lipova și Șistarovăț* au avut fericitrea să vadă pe bunul și neobositul Arhleru și să audă din gura lui cuvântul vecinic adevărat al evangheliei lui Hristos.

Puterea cuvântului, puterea duhului, prisosita științei și dragostei creștinești curg ca izvorul lui Moise, în mijlocul poporului, spre adăparea setei lui religioase.

Aceste vizitații canonice sunt zile de sărbătoare și bucurie generală și prilejuri mult dorite de reculegere sufletească nu numai pentru popor, ci și pentru preoțime. I-s'a spus Pr. Sf. Sale și în *Lipova și Șistarovăț* că s'a născut să fie episcop.

Din Arad pleacă Pr. Sf. Sa, cu automobilul, Duminică dimineața la 1 Maiu a. c. după orele 7 însoțit de consilierul refer. Mihai Păcățian și referentul protodiacon Ioan Cicara.

La intrare în *Lipova* Pr. Sf. Sa e întâmpinat de dl Dr. Iuliu Ionescu, primpretor, care în câteva cuvinte alese și foarte potrivite împrejurărilor de astăzi salută pe Pr. Sf. în numele Plasei, comunei și poporului, iar domnișoara E. Cioban, în numele societății Sf. Gheorghe predă Pr. Sf. Sale un buchet frumos de lacrimioare. A fost de față o numeroasă mulțime de credincioși.

Pr. Sf. Sa mulțumește d-lui primpretor, domnișoarei E. Cioban și asistenței pentru această caldă manifestație de dragoste și îi binecuvintează.

La orele 9 a. m., Pr. Sf. Sa este condus în procesiune de la locuința vrednicului protopop Fabriciu Manuilă, la sf. biserică de: M. Păcățian consilier refer. Fabriciu Manuilă protopop, Ioan Cioban protodiacon și preoții locali: Ioan Cimponeriu și Vasile Debău.

Procesiunea a fost impunătoare. A luat parte foarte mult popor. Stradele pe unde treceam cu procesiunea erau toate împodobite cu frumoase chilmuri, cu flori și verdeată. Ordinea a ținut-o pomplierii din loc. Evlavia poporului și sunetul clopotelor a ridicat atmosfera religioasă a procesiunii, Serviciul sf. liturghii a fost oficiat de Pr. Sf. Sa cu un fast impunător asistat de susnumiții protopop, protodiaconi și preoți. Răspunsurile la serviciul divin au fost date de corul vocal, care face onoare comunei noastre bisericesti din *Lipova*.

A fost un moment adânc mișcător când „Cre-

deul” și „Tatăl nostru” l'a cântat întreaga asistență cu mic cu mare, bărbați și femei.

La Priceasnă părintele protopop Fabriciu Manuilă pășind înaintea sf. Altar, face un scurt raport despre istoricul bisericii din *Lipova* și despre situația parohiei.

Parohia *Lipova*, după documentele istorice l-și are originea de prin veacul al XIII-lea, când *Bela* al IV-lea, după retragerea Tatarilor năvălitori, a întărit mai multe locuri și între acestea și *Lipova*.

Date istorice ne dovedesc că în *Lipova* încă pe timpul Tatarilor, era un episcop ortodox român, care după ocuparea *Timișorului*, la anul 1552, a fost tăiat de Turci, cari au ocupat și *Lipova*, considerată, ca cheia Transilvaniei.

Se pomenește că în anul 1607 ar fi avut *Lipova*, ca episcop pe oarecare Sava; iar în anii 1711—1726 s'ar fi aflat un episcop cu numele Vichentie Ioanovici.

Protopopul *Lipovei*, Petru Petroviciu, a fost ales de adunarea națională din *Lugoj* ținută la 15/27 Iunie 1848, ca vicar al episcopiei din *Timișoara*.

Biserica ortodoxă română din *Lipova* a rezistat veacuri de-a rândul tuturor atacurilor venite din afară, ca o cetate de granit până la împlinirea vremii, când frumosul edificiu bisericesc a fost decretat ca monument istoric. Pereții acestei biserici sunt de o grosime aproape de un metru și jumătate.

Părintele protopop mulțumește Pr. Sf. Sale în numele său și al poporului pentru deosebita bucurie și mângăiere sufletească ce le-a cauzat prin descinderea Sa în mijlocul poporului urându-i mulți, fericiți ani.

Urmează admirabila vorbire a Pr. Sf. Sale tâlcuind poporului cu exemple practice și frumoase evanghelia zilei.

Pr. Sf. Sa este călduros ovaționat de asistență. Biserica înțesată de public.

La sfârșitul sf. liturghii se împart credincioșilor iconițe și broșuri de conștințat religios moral.

Recepțiile s'au făcut la locuința părintelui protopop Fabriciu Manuilă. S'au prezentat: Consiliul parohial ort. rom., Societatea „Sf. Gheorghe” abatele rom. cat. A. Hold, Comunitatea evreiască, Primpretura, Judecătoria de ocol, Direcțiunea școalelor medii, Revisoratul școlar, Direcțiunea școlii primare, Corporația industrială, Societatea comercianților, Regiunea silvică și Primăria comunală.

După recepții P. Sf. Sa face mai multe vizite la intelectualii și la fruntașii poporului.

La banchetul oferit în onoarea Pr. Sf. Sale, seria tuasturilor a fost deschisă de P. S. Sa pentru sănătatea A. S. Regelui. Dl. deputat Sever Bocu vorbește pentru P. S. Sa. Părintele protopop Fabriciu Manuilă pentru autorități și bunăînțelegere între confesiuni. Abatele Adam Hold pentru armonia bună a locuitorilor. Mișa Vasiescu pentru apostolatul ce-l face P. S. Sa. Rabinerul Straierman Iacob pentru P. S. Sa.

La orele 3 și jumătate plecare la *Șiștarovăț*. Se atașează și părintele protopop Procopiu Givulescu din Radna.

Comuna *Șiștarovăț* (cuvânt slav, înseamnă șase izvoare, cari și astăzi există) este situată între dealuri la o depărtare de 12 km. de Lipova, cu o regiune foarte frumoasă.

La hotarul comunei P. S. Sa e întâmpinat de notarul comunei dl. Opreșa cu o numeroasă mulțime de credincioși. Mulți călăreți și multe trăsuri. Popor curat, bineîmbrăcat și cuviincios.

Biserica ticsită de popor. Se face vecernia. Oficială P. S. Sa asistat de consilierul refer. Mihai Păcățianu, protopopul Fabriciu Manuilă, protodiaconul Ioan Cioara, protoții: Vasile Debău, Virgil Lugojan, Gheorghe Francescu și Darie F. Faur.

Răspunsurile au fost date de corul vocal bine condus. Cântăreții de strană încă s'au distins.

La sfârșitul vecerniei, părintele Gheorghe Francescu mulțumind P. S. Sale pentru deosebita bucurie, ce li-a cauzat prin înalta sa vizită și urându-i mulți fericiți ani, face o dare de seamă asupra situației parohiei din *Șiștarovăț*.

Biserica actuală a fost zidită și sfințită de episcop în anul 1881. Biserica veche era zidită pe deal.

Toți locuitorii din comuna *Șiștarovăț* de când se știe, au fost și sunt ortodocși români. Acești credincioși, — sub conducerea vrednicului preot Gh. Francescu, — an de an sporesc în credință.

În *Șiștarovăț* avem 1100 credincioși ortodocși români, cari din propriile lor puteri au făcut o casă națională destul de mare și corespunzătoare; apoi au înființat o Bancă populară, o cooperatie de păduri, un cor bărbătesc și un cor mixt.

Sfârșind părintele cu raportul său, — P. S. Sa ține o cuvântare înălțătoare. Poporul îi face călduroase ovățiuni.

Se citește ca încheiere rugăciunea de deslegare, care face o adâncă impresie asupra poporului.

După serviciul divin P. S. Sa cu suita și cu alți intelectuali, cercetează casa națională, și pe notarul comunal.

De aici trecem la dl Vasile Avramescu avocatul Statului care — având în *Șiștarovăț* casa proprie, — a ținut din respect față de P. S. Sa, ca din prilejul acestei vizitații canonice să vină și dânsul aici împreună cu doamna. Am fost primiți cu o deosebită afabilitate.

De aici trecem apoi la locuința părintelui Gheorghe Francescu, unde ni s'a servit cu multă dragoste și câte o gustare.

De aici P. S. Sa, împreună cu suita s'a înapoiat la reședință, unde a sosit la orele 9 p. m.

Ca de încheiere mai amintesc, că la *Șiștarovăț* ne-au însoțit mai mulți intelectuali din Lipova, între cari și deputatul Sever Bocu.

Românii din Șoimuș (Ardeal) rup pecețile Unației.

Reproducem din „Telegraful Român” dela Sibiu următoarele lucruri vrednice de știut:

În comuna Șoimuș de-a stânga Târnavei mici stau în vârful dealului două biserici, una mare, albă și curată și lângă ea bisericuța unită ghemuită, fără turn ca și cum ar spune zădărnicia ei în vremile acestea. Sunt chiar acum o sută de ani, de când doi feciori de preot au vrut să scape de iobăgie și unul a urmat tatălui său în biserică veche, iar celalalt a alergat la Blaj să se sfințească, trecând la uniți cu 5 familii și zidind bisericuța unită de azi.

Parohia ortodoxă a rămas văduvită de preot, mutându-se în altă parte. Uniții din Șoimuș și-au pus în gând să îndrepteze pașul de interese persoanele ale feciorului de preot de acum o sută de ani. Și-au stăruit pe lângă majoritatea ortodoxă să-l cuprindă la biserică cea mare. Și-au îndemnat pe preotul lor I. Pădurean să treacă împreună cu ei la legea ortodoxă.

Lucrul s'a petrecut în taina gândului celor iubitori de Hristos și s'a prefăcut în faptă.

Înainte cu două săptămâni, parohia ortodoxă a ales preot pe preotul greco-catolic, urmând să facă foștii greco-catolici trecerile religioase.

Dar neobosiții canonici dela Blaj cum au prins de veste ce se urzește în vecinătatea lor, au tăbărit pe capul bieților oameni și a preotului legat de turma sa, pe care o păstorește cu trageră de inimă de 20 de ani, și au început cu blâstănelile și cu ocările cele mai nerușinate în contra legii noastre strămoșești. La o singură slujbă a sfintei liturgii în biserică unită de trei ori au predicat. Dar ce predică și ce slujbă de sfințenie au putut ei ține, când unul dintre svăpălații missioneri ai Blajului a spus, că sfânta noastră credință ortodoxă s'a născut așa că: diavolul și-a vârat coada și a trimis călugări greci cu ciubere pe cap, ca să vândă lumini și tămâie și au ajuns până la marginea Târnavei-mici, iar dincolo a rămas unația nepângărită. Un alt sol dela Blaj, a spus că Dumnezeu nu locuiește în bisericile noastre și nici sfânta Maica Precista n'ascultă rugăciunile ortodocșilor și n-avem sfânta cuminecătură curată.

Auzind despre aceste hule, poporenii ortodocși s'au dus cu mare scârbă între canonici și trimișii Blajului și le-au cerut socoteala despre vorbele aruncate credinții noastre. Iar canonicii n'au cutezat să-i dea niciun răspuns cantorului ortodox Sederș Todor și mulțimi de popor scandalizat și batjocorit în satul lor.

Și-au fugit din sat trimișii Blajului, cu rușine peste câmp în satele unite din apropiere. Iar după amiază s'au întors iarăși, dar și-au cerut tertare, că au batjocorit legea strămoșească. Iar poporul li-a fost milă de ei și li-a tertat dându-le drumul să se ducă la bisericuța lor să se roage lui Dumnezeu să nu-l pedepsească pentru clevetirea sfintei noastre biserici.

De două săptămâni băjbăie o mulțime de preoți și profesori dela Blaj, asigurându-i pe cei 35 de uniți cari le au mai rămas, că în 3 luni de zile le trimite mitropolia unită preot, care va stăpâni moșia dată ca eclezie și toată averea parohiei unite. Dar majoritatea uniților trecuți cu preot cu tot, au cerut să teacă și averea cu ei și bisericuța lor, despre care un bătrân spune: să o prefacem în bibliotecă, să învățăm carte și

să ne luminăm ca să nu mai umblăm românii pe două căi ca neoamenii.

Pușinii uniți cari au mai rămas s'au pus să împartă pământul bisericii unite între ei și le-a fâgăduit Blajul că-l vor avea de cinste, numai să nu treacă la ortodocși. Și preotul unț care le vine la slujbă a făcut tocmeala: pentru fiecare parte de pământ ce se vine gazdelor unite, să dea câte un litru de spirit, pe care l vor bea cu toții laolaltă, numai să fie la unație.

Însă preotul fost unț a fost introdus la Dumbrăvea Florilor la sfântul altar al bisericii celei mari ortodoxe și a fost slujbă în sobor cu 7 preoți ortodocși. Și unul dintre ei li-a spus, că înainte cu 160 de ani au luat cheile bisericii din Șoimuș tisturile varmeghiei și au stat poporenii noștri 6 luni fără slujbă și n'au voit să treacă la uniți și s'au rugat lui Dumnezeu oamenii în casele lor, dar credința strămoșască n'au părăsit-o.

În o carte rămasă după fericitul Logofătul Matei Voileanu gramaticul, cetim însemnarea, că în anul 1762 a venit în comuna Șoimușul Român o comisiune de oficiali dela varmeghia Târnavă mică, pe atunci cu sediul în comuna Cetatea de Baltă, a luat cheile bisericii noastre ortodoxe, biserica o au încuiat, iar oamenii au fost îndemnați să treacă la biserica unț. Biserica a rămas încuiată dela 29 Iunie până la 26 Decembrie, anul 1762. În timpul acesta de 6 luni de zile poporul din Șoimuș nu a mai avut unde să se închine lui Dumnezeu. S'au închinat însă fiecare în casa sa, legea însă nu a părăsit nici unul.

A mai spus încă acel slujitor al bisericii, că în anul 1762 în Șoimuș erau familii ortodoxe 109, cari nu aveau preotul lor. Se afla în comună o singură familie unț, probabil familia preotului, cu preot unț. Împrejurarea aceasta o au exploatat dușmanii bisericii noastre ortodoxe cu încuierea bisericii ortodoxe, forțând oamenii să meargă la biserica unț. Poporul din Șoimuș însă a arătat o asemenea țărnie în credință, o asemenea alipire de biserica strămoșască, încât în 6 luni, a suferit chinurile și presiunea ce s'a făcut asupra lui și a rămas fără biserică, fără mângăere sufletească. Abia a doua zi de Crăciun au deschis biserica încuiată, și o au dat oamenii stăpânirei în folosința credincioșilor noștri.

Statornicia aceasta în credința strămoșască, alipirea aceasta de biserică o a scos la iveală la instalarea preotului, revenit la biserica mamă, unul dintre cei 7 preoți slujitori, această vîrtute a poporului nostru în țara întreagă.

Nu numai Șoimușul, dar, în întreg Ardealul, 1328 de comune ortodoxe erau fără preot ortodox la 1762. Nu numai cele 109 familii ortodoxe din Șoimuș, dar în întreg Ardealul 68,243 familii ortodoxe erau fără preot: maltratate, fără biserică, fără slujbă ca Șoimușenii, însă nime legea nu au părăsit, nime de biserica ortodoxă nu s'a lăpădat,

Așa sa manifestat biserica noastră, poporul nostru, în veacurile trecute.

* * *

Adăogăm o vorbă scurtă:

Cumînțenta și răbdarea de mucenic a poporului român din veacul XVIII și chiar XIX pentru legea sa au fost mai puternice de cât toate unțirile vrăjmașilor de odinioară.

Iar azi? Iarăși poporul însuși e acela, care înțe-

lege graiul vremurilor nouă, de a stărpi din mijlocul său neghina desbinării sufletești, sămănată de cei răi printre noi. Noi, cei din părțile Crișanei și Banatului, încă am trecut prin aceeași soarte, ca Ardealul desbinat.

Poporul nostru încă să-și frângă cătușile și peștele străine!

Misiune religioasă în Ineu

În 9 și 10 Aprilie a. c. s'a ținut o mare misiune religioasă în Boroșineu. Aceste zile au fost pentru centrul istoric unde luptase și suferise Sava Brancovici, adevărate clipe de reculegere și elevație sufletească. Zeloșii preoți localiți pâr. Ioan Cociuban și Constantin Feter în frunte cu vrednicul proto-presbiter tractual Ioan Georgea au făcut tot posibilul pentru buna reușire a misiunii. În scopul ridicării fastului acestui eveniment, a fost invitat P. C. Sa pâr. protosincol Prof. Dr. Iustin Suciu din Arad, care cu duhul său de călugăr desăvârșit a reușit să desmorțiască sufletele și să toarne înfrânsele noul nădejdi spirituale.

Vecernia din seara zilei de 9 Aprilie a. c. a fost pontificată de către Prea Cucernicia Sa pâr. proto-presbiter Ioan Georgea cu împreună lucrarea preoților Constantin Feter și subscrisul. La finea serviciului a predicat subsemnatul despre: „Sf. Taină a pocăinții“.

S'a înregistrat un lucru neobișnuit până aci, mărturisindu-și păcatele de astădată numai femeii și bărbați bătrâni și tineretului de ambe sexe. Misiunea inaugurată în biserica din părțile arădane de către Prea Sfinția Sa Domnul Episcop Dr. Grigorie Gh. Comșa și-a dat roadele în scurt timp. Cel mai puternic prejudiciu, care ocurește o mare parte a populației rurale să se apropie de Sf. Taină a spovedaniei a fost învins. Cu toți își dădeau seama, că sufletul împovărat de prihana păcatului are nevoie de reculegere. Numărul total al celor ce s'au mărturisit a atins cifra 200.

Sub influența celor auzite și văzute o femeie baptistă cu numele Floare Ghergar din Ienopolea care de aproape 20 ani umblă la adunările baptiste în ziua de 10 Aprilie a. c. în fața Prea On. Domn. protopop și a preoților asistente după ce a declarat reînțoarcerea sa la sânul bisericii străbune i-s'au aplicat cele prescise. A fost o scenă sfâșietoare de inimă „Oaia cea rătăcită“ în cursul ceremoniei de reprimire plângea mereu. Lacrimile spontane și sincere erau o concretizare a durerii sufletești pentru pasul greșit. Credea că a reînviat figura Mariei Magdalena. Asistența a fost profund mișcată.

Sf. Liturghie a fost pontificată de către Prea Cuvioșia Sa pâr. protosincol Prof. Dr. Iustin Suciu, având împreună lucrarea P. C. Sale pâr. p.-presbiter Ioan Georgea și a Cucerniciei Lor preoți Ioan Cociuban Constantin Feter, subsemnatul și pâr. diacon din Arad Prof. Cămpian.

La priceasnă pâr. protosinel Prof. Dr. Iustin Suciu a ținut o sguiduitoare predică despre „Iubirea Mântuitorului în sf. Taină a Euharistiei”. Lucrată cu erudiția teologului și predată cu căldura inimii călugărului cunoscător al tainelor sufiești a mișcat și a conturat largi perspective de mântuire, pentru auditor.

S'au făcut după terminarea serviciilor apoi vizitele de rigoare tuturor notabilităților din localitate, cari și de data aceasta au arătat cea mai vie interesare și sprijinire a sedințelor noastre de evanghelizare.

După masa copioasă și ospitală oferită de către Prea On. Dnă protop. Georgea, preoții misionari au trecut în localul școlii de stat, unde s'a continuat ordinea zilei prin înființarea și organizarea „Oastei Domnului”. Prea Onoratul Domn protopop Ioan Georgea cu verva-i cunoscută și cu puterea graiului său autoritar a făcut asistența să înțeleagă rostul misiunii. A vorbit pâr. protosinel Prof. Dr. Iustin Suciu despre normele ce trebuiesc observate în talmăcirea sf. Scripturi. A fost ascultat cu vie atenție. A vorbit apoi pâr. Cornel Mager din Cernăuți, care necruțând oboseală a alergat împreună cu ostașii Domnului din parohia Sfinției Sale în număr de circa 80. Fiecare cuvânt rostit în numele Domnului părea un graiu profetic, venit din altă lume. Auditorul a fost mișcat până la lacrimi. S'au împărțit apoi broșuri de propagandă, în cele din urmă pâr. Ioan Cojuban în cuvinte elogiase mulțumește iubitorului prof. Dr. Iustin Suciu pentru atenția acordată la glasul chemării elevilor Săi, precum și tuturor fraților, cari au ostent lucrând în via Domnului. Misiunea din Ienopolea a rămas pe fondul nostru sufletesc un model perfect și vrednic de imitat.

Pâr. Ștefan R. Lungu,

Viața religioasă la Timișoara.

„Societatea națională a Femellor ortodoxe Române” filiala Timișoara în cele 5 Dumineci din postul mare a organizat al II-lea ciclu de conferințe religioase.

Aceste conferințe au fost inaugurate de I. P. P. Arhimandrit Policarp Morușca cu frumoasa temă: „Pe urmele mării lui Cristos și a smeririi noastre” tratând cu multă competență și cu puterea sa sugestivă subiectul atât de delicat și plin de farmecul iavlerii sufiești. Icoanele vii, tablourile minunate în deosebi cel din grădina Getsemani și de muntele Golgota au dat atâta amploare subiectului, în cât au stârnit lacrimi, îndeosebi în momentele emoționante redată cu atâta pasiune fascinantă.

La sfârșitul conferinței pâr. Arhimandrit a împărțit publicului frunze din olivul grădinei Getsemani, lucru carea provocat o adevărată întrecere ca fleștecare să ajungă la câte o bucatică: Asistența foarte selectă din sala arhi plină a resplătit conferința aplaudând cu multă căldură: Corul distins a „Societății sf. Ecaterina” dela ilceul de fete Carmen Silva ș'a dat

cocursul, cântând bucăți corale religioase cu o precizie și pricepere foarte apreciată.

În Dumineca II din post profesorul N. Colan dela Sibiu cunoscut publicului Timișoreanu ș'a ținut conferința sa cu temă: „Viața și personalitatea sf. Apostol Pavel” tratându-o cu mare aparat științific și cu o dicțiune impecabilă introducerea improvizată și succintă a făcut numai decât publicul să recunoască, că are înaintea sa un conferențiar rutinat și stăpân al cuvântului.

Corul societății sf. Gheorghe dela școala normală sub conducerea distinsului profesor A. Perian ș'a dat concursul cucerind admirație și aplauze prin precizunea și interpretarea artistică a bucăților executate.

În Dumineca III. pâr. protolereu și profesor Dr. Lazarescu dela Oradea cu tema: „Religiunea ca patimoniu ceresc al omenirii” a stăcut cu multă îndrăzneală o temă dogmatică neobișnuită de publicul mirean, însă prin exemple plastice luate din viața de toate zilele a reușit să trezească interesul auditorului și astfel să fie urmat pas cu pas în tainele dogmatice. Părintele Dr. Lazarescu s'a prezentat pentru prima oară publicului din Timișoara și ș'a asigurat simpatii sincere și nefățărite.

Elevii liceului C. D. Loga au ținut partea muzicală executând bucăți corale și de muzică instrumentată și declamațiunile foarte reușite.

În Dumineca IV. Pâr. Protolereu Dr. Șt. Cioroianu cu tema: „Iubirea de țară a D-lui nostru Isus Cristos” a fost savurat cu delicia. Tineretul cărula ș'a adresat îndeosebi Pâr. Conferențiar a avut frumoase clipe de entuziasm creștinesc și a putut cunoaște adevăratul ideal spre care trebuie să și în drepte toate aspirațiunile și pornirile. Subiectul atât de frumos și original a putut trezi atâtea sentimente nobile în sufletul tineretului care umpluse sala.

Pâr. Protolereu și de data aceasta a dat dovadă, că îndrumarea tineretului pe calea cea adevărată îl este preocuparea cea mai predilectă și de care de un timp încoace se pasionează așa mult.

În Dumineca V. distinsul director al teologiei din Arad Dr. T. Botiș cu competența și seriozitatea sa impunătoare a făcut că publicul care a umplut sala până la ultimul loc să asculte cu multă răbdare conferința care a tratat despre: „Morală filosofică și morală creștină”. Deși publicul de azi este nerăbdător și dornic mai mult după senzații, ș'a arătat de rândul acesta accesibil și pentru o conferință de știință pură.

Societatea națională ortodoxă a femellor ș'a arătat foarte mulțumitoare dior conferințari și are cheazăie, destule argumente să creadă, ca aceasta operă de învioreare sufletească și creștinească va aduce desigur roade îmbucurătoare.

Repertoriul nostru artistic din muzica bisericească au fost scos la adevărată valoare artistică, prin nobila întrecere a elevilor dela școlile noastre medii, cari au căutat priu prestațiunile lor să deie ce au mai bun și frumos.

Pr. Tr. Golumba

Cești și răspândi

„Biserica și Școala”

Protest împotriva Concordatului.

Societatea Clerului din București „Ajutorul” a votat o moțiune, care ne face plăcere s'o publicăm și noi:

MOȚIUNE

Astăzi 19 Aprilie 1937,

În momentul în care Regele nostru iubit zace pe patul de suferință, și când noi toți românii ne răgăm lui Dumnezeu să-l facă sănătos cât mai repede.

Noi, preoții și românii creștini ortodocși din Capitală, vedem cu durere că Onor. Guvern anunță încheierea Concordatului cu Papa dela Roma.

În numele bisericii noastre creștine ortodoxe, care a creat neamul și statul nostru, protestăm cu toată puterea contra încheierii Concordatului, pentru că el constituie cea mai mare primejdie națională pentru neamul nostru.

Ca și în trecut, noi suntem principial contra Concordatului cu Roma, pentru că Constituția noastră prevede în art. 22 că „Raportul dintre diferitele culte și stat se va stabili prin lege”.

Nici un motiv nu există ca statul nostru să stabilească, *Contra Constituției*, un regim deosebit numai în favoarea unei singure confesiuni.

Suntem contra Concordatului, pentru că în momentul acesta, când toți trebuie să muncim și să jertfim pentru realizarea unității noastre sufletești, Concordatul rupând oficial din neamul nostru pe frații noștri români uniți, va provoca o tulburare periculoasă a cărei margini nu o putem prevedea.

Suntem contra Concordatului pentru că prin el Papa urmărește catolicizarea noastră prin școlile pe care le va înființa și prin prozelitism confesional.

Suntem contra Concordatului, pentru că el va înlesni catolicismului să se a nestece în politica țării noastre. Ca exemplu reamintim amestecul Papei în politica Belgiei și a Germaniei, unde catolicismul are partidul său politic, care lucrează, firește după directivele Romei; amestecul Romei în politica Cehoslovaciei prin pretenția sa de a nu se sărbători reformatorul lor Ioan Huss; amestecul Papei în politica de astăzi a Franței, unde blestemă pe Francezii cari fac politica grupului dela „Action Française”.

Suntem contra Concordatului pentru că prin recunoașterea ce-i va da acest tratat, Papa se va amesteca în politica țării noastre, transformând actuala societate a catolicilor din România, în partid politic, unind pe toți catolicii minoritari în contra statului nostru.

Suntem contra Concordatului, însfârșit pentru că încheierea lui în acest moment al boalei Regelui nostru, ar fi dovada favoarei, de care se bucură și ar ridica întreaga țară contra lor.

Dacă totuși, Onor. guvern va încheia acest Concordat în contra voinței neamului nostru creștin ortodox, declarăm că nu-l vom recunoaște nici odată și vom lupta din toate puterile noastre, până ce îl vom desființa.

Așa să ne ajute Dumnezeu!

Aceasta moțiune se va tipări și se va prezenta de delegații noștri Onor. guvern, presei noastre și se va trimite tuturor românilor de pretutindeni.

Președinte, **ECONOM D. GEORGESCU.**

Secretar. **Popescu Tudor.**

Nr. 2506/1927.

Aviz oficial

Invităm C. Preoți ca în ziua de 10 Maiu a. c. la Te-Deumul din aceea zi să țină și cuvântare în legătură cu comemorarea de 50 ani dela războiul independenței.

Arad, la 5 Maiu 1927.

Consiliul eparhial din Arad.

Licitațiune Minuendă.

Pentru repararea internă și externă, și coperișului cu turnul bisericii din **Brusturi**, — protopopiatul Halmagiului — în temeiul planului și devizului încheiate de către v. Consiliu eparhial cu nr. 1813/925 se publică licitațiune minuendă verbală ce se va ține la 12 mai joi a. c. orele 10. a. m. la fața locului în școala din Brusturi. Condițiile sunt:

1. Prețul exclamării tuturor lucrătorilor face suma de 250.000. Lei.

2. Condițiile generale sunt celea conform legii comptabilității statului, iar în special:

3. Licitanții amatori înainte de începerea licitației vor depune în numerar ori în Liber de depunere ca vadiu 5% din prețul desus, ce se va întregi la 10% de către întreprinzătorul cu care se va încheia contract.

4. Toate lucrările se vor da numai unui întreprinzător diplomat.

5. Planul și devizul referitor se pot vedea și consulta la oficiul protopopesc din Halmagiu și la președintele consiliului parohial din Brusturi.

6. Participanții la licitațiune nu-și pot pretinde dela niciun fel de spese de călătorie ori diurnă pentru participarea la licitațiune.

Brusturi la 28 aprilie 1927.

În conțelegere cu: **CONSILIUL PAROHIAL**

C. Lazar protopopul Halmagiului.

Licitațiune minuendă

Pentru zidirea bisericii din peatră și cărămidă arsă din comuna Iermata, în baza planului și devizului de spese aprobate de Ven. Consiliu Epar. din Arad Nr. 2349/1927. se publică licitațiune minuendă pe ziua de Joi 19 Maiu a. c. ora 3 d. a în școala din loc.

1. Prețul exclamării este de Lei: 537324.

2. Licitanții vor depune 10% în bani gata ori hârtii de valoare acceptabile drept garanță, care se va păstra la epitropia parohială până la 2 ani după colaudarea și predarea bisericii.

3. Licitanții nu vor putea pretinde spese pentru participare la licitațiune.

4. Consiliul parohial își rezervă dreptul de a da lucrarea aceluia întreprinzător, în care va avea mai bună încredere fără considerare la rezultatul licitațiunii.

5. Planul cu devizul de spese și celelalte condițiuni se pot vedea în ori ce zi la oficiul parohial din Iermata.

Consiliul paroh. ort. rom. din Iermata.

INFORMAȚIUNI

Conferință pastorală. Sâmbătă în 30 April 1927 după adunarea generală a fondului preoțesc, P. Sf. Sa Episcopul Grigorie a întrunit pe cei 30 membrii prezenți din cler, în conferință pastorală. S'a discutat despre disciplina bisericească, cercetarea bisericii, activitatea amvonului, combaterea sectelor, concubinajului etc. La sfârșitul conferinței P. C. Protopop Dr. D. Barbu, a adus P. Sf. Sale vii mulțumiri pentru interesul și iubirea cu cari conduce debinele eparhiei.

Cerc religios în Pârnești Cercul religios „Vărădia de Mureș” sau întrunit la 10 Aprilie părăsim Pârnești ca să-și continue munca sa binefăcătoare în sufletele dornice după cuvântul Domnului. Partea cea mai mare a membrilor pe ziua fixată au fost ocupați în alte părți fiind și misiune din care cauză numai 3 membri au luat parte la ședință. Poporul pâr. Tomuția ne-a primit în biserică plină cu pietate adevărat creștinească. Iar noi am stăruit să ne facem datoria S'a săvârșit sf. liturgie în sobor. S'a predicat despre împărăția lui Dumnezeu. În decursul sf. liturgiei sau împărtășit atât băieții de școală, cât și bărbații și femei. S'a săvârșit 2 părăstase, iar s. maslu s'a împărtășit la 4 bolnavi D. m. am ținut vecerne împreună cu predică, în urmă am plecat fiecare la ale sale cu o suvenire plăcută în sufletul nostru. Fondul cercului a fost sporit cu 1044 Lei, dovadă, că credincioșii pâr. Tomuția prețuesc ostenețele noastre.

Mulțumită publică. Văd. preot Maria Tămășdan și orfanii săi mulțumesc și calea aceasta rudenilor, autorităților și tuturor cunoscuților, cari au participat personal, sau în scris la nemărginita durere ce a încercat prin pierderea soțului și părintelui Octavian Tămășdan fostului paroh în Moneasa.

Franța împotriva bolșevismului. Franța, mama democrației, nu s'a prea sinchisit până acum de propaganda comunistă. Dar acum încetul cu încetul întreaga țară se ridică împotriva leniniștilor, a comunistilor, cari nu mai sunt considerați ca simplu partid de stânga. Toate zările franceze au înregistrat faptul vrednic de relevat că chiar ministrul de interne francez timbrează comunismul cu următoarele cuvinte: Comuniștii nu pot invoca drepturile libertății de părere, căci distrugerea patriei nu e o părere, ci o crimă. Ministrul de interne a mai spus: „O doctrină a cărei operatori pregătesc războaie civile și fac spionaj în folosul străinului, nu este o doctrină. Este un atentat calificat în contra vieții cetățenilor și în contra independenței țării. Este o sfidare a conștiinței publice. Ea nu e de competență criticei diletanților, ci de a politicii și a justiției”.

Ovreeii se cumintesc. Ziarele americane aduc stirea că centrala sionistă din America a făcut cunoscut tuturor societăților ovrești din lume ca să înceteze cu propaganda împotriva României fiindcă aceasta ar putea fi dăunătoare însuși dezvoltării sionismului. Și aceasta o spune mai ales organizațiilor din Palestina cari au făcut mai multă vâlvă că în România ovreeii sunt prigoniți.

Căsătoria și politica. Di Ștefan Radici, șeful partidului țărănesc al Croaților din Jugoslavia a ținut dăunăzi o cuvântare în care a spus că toți politicienii să fie căsătoriți. Cine dorește să facă politică trebuie

să se însoare. Cine nu este căsătorit, capătă un termen, și dacă până atunci nu se însoară, sboară din partid. Radici socotește că omul însurat are prilej în casa sa să facă cea mai bună școală politică în ciorovăielile cu nevastăsa. Bageamă este pățit și di Radici.

Vot femeilor. Primul ministru al Angliei, di Baldwin, a declarat dăunăzi, că pregătește o lege prin care să se dea drept de vot și femeile tot așa ca și bărbaților.

Vaporul „Împăratul Traian” care s'a nenorocit în marea Neagră, după o muncă grea de mai bine de 3 luni a fost înfășșit desfăcut din stâncile, cari îl țineau înclășcat și a fost adus la Constanța, unde va fi reparat.

Rabinul Tireson. Am amintit și noi că rabinul din Chișinău n'a voit să se prezinte la luarea jurământului recruților din acel oraș. Pe lângă aceasta răboinicul rabin a rostit de repețite ori vorbe jicnitore la adresa țării. Pentru aceasta a fost scos din consiliul comunal și i s'a luat dreptul de a mai putea fi consilier. Pentru oameni de acest fel s'ar cuveni și alte măsuri mai simțitoare.

Vorbe din bătrâni. Găina când scormonește mult în țărână, plouă. Tot așa când mâța se pteptănă des, când rațele fac gălăgie mare, sau când ies din pământ răme multe. — Semnul cel mai sigur de ploale sau schimbarea timpului în bine, ni-l arată rândunica. Când sborul ei e aproape de pământ, ne putem pregăti de ploale iar când e ploale și ea se înalță în sus, urmează vreme senină.

Pentru memoria lui Mihai Velici. La Dumineca Tomei, în 1 Mai familia vestitului conducător al Românilor din fosta Ungaria, precum și fruntașii vieții noastre politice, s'au întrunit în Chișineu, și de aici au mers în procesiune religioasă la mormântul regretatului Mihai Velici, unde cei cu cădere au ridicat o frumoasă cruce comemorativă de marmură. S'au rostit vorbiri înflăcărâte, în cari s'a făcut apologia înflăcăraturii conducător Mihai Velici, născut din comuna Șepreuș, care a dat neamului românesc așa de mulți intelectuali.

Cu papa ori cu Hristos? Domnul senator O. Gh. bu care e și preot ortodox, a vorbit în 8 April, la senat, despre apropierea, ce l-se pare așa de utilă, a bisericii ort. române, de biserică apuseană a popoarelor de origine latină. Domnul senator, de sigur știe că între biserică Răsăritului și ceea a Apusului sunt numai deosebiri de cultură, ci și de dogmă.

Părintele O. Ghibu are doar pretenția de a subordonă dogma statornică a bisericii ortodoxe în raport cu interesele oscilante de ordin cultural? Busola unei biserici pot fi numai interesele culturale și politice, și nu credința? Și dacă biserică răsăriteană are un patrimoniu dogmatic pur, care se urcă până la Domnul Hristos; atunci să-l părăsim pe Hristos, și nu mergem după papa? Ar fi lucru irațional și împios.

Adunarea fondului preoțesc. Și în anul acesta, adunarea fondului preoțesc și-a ținut ședința obicinuită în 6 Mai adecă Sâmbătă înainte de Dumineca Tomei. Sau prezentat din fiecare protopopiat, protoprezbiterul și doi preoți.

Ședința a fost deschisă de P. S. Sa Părintele Episcop Grigorie printr'o vorbire în care a arătat

preoțimei căile ce trebuiesc urmate în scopul ridicării vlegii religioase morale la poporul nostru. Aduunarea a făcut propunere Sinodului eparhial, pentru majorarea penziei la preoții deficienți și preoteselor văduve. După incuviințarea acestei propunerii, se vor putea face distribuțiile acestor penzii.

„Aici locuiește Isus Hristos”? Un preot din Anglia avea între păstoriții săi și o femeie din casa căreia nici cum nu putea scoate cearta, sfada și înjurămintele. Intr-o zi un străin intră în casa femeii cu întrebarea?

— Aici locuiește Domnul Isus Hristos?

Femeia era cât p'aci să-l înjure și răspunse răstit:

— Vezi-ți de drum nebunele!

Dar după ce s'a depărtat omul, întrebarea lui încpu să o stăpânească pe femeie. Ori încotro se întorcea, întrebarea „aici locuiește Isus Hristos?” îi suna mereu în urechi ca un cântec de care nu mai putea scăpa. Neliniștea o duse la preot care-i arătă cum Isus Hristos voește să intre și în casa ei, așa cum a intrat în sasa lui Zacheu, dar ea cu năravurile ei cele rele închide ușa Mântuitorului. Din acea clipă femeia s'a umplut de căință sufletească și s'a lăsat de năravurile cele rele.

Episcop catolic la Timișoara. La episcopia catolică din Timișoara a fost numit vicarul de până acum Agustin Pacha. La sfințirea noului episcop care se va întâmpla curând se zice că va participa în mod activ și episcopul unit Nicolescu, dela Lugoj.

Iată deci că Preasfințitul dela Lugoj, care n'a volt să intre în biserica încoronării la praznicul românilor, va servi și se va bucura cu cei ce suspină după domnia ungurească. Noi zicem că un episcop român nu poate face acest lucru.

Nr. 2528—927.

Concurs.

Se publică concurs pentru postul de revizor eparhial cu termen de 15 zile, socotite dela prima publicare în „Biserica și Școala”.

Salarul împreunat cu acest post este 2200 lei lunar salar de bază plus accesoriile prevăzute în bugetul Min. Cultelor, respectiv salarul ce se va stabili prin legea generală a armonizării retribuțiilor bugetare de Stat.

Concurenții la acest post trebuie să îndeplinească următoarele condițiuni:

1. Studii teologice sistematice și calificative preoțească de clasa primă. Cei cu doctorat în teologie vor fi preferiți.

2. Serviciul preoțesc de cel puțin 5 ani împliniți.

Sediul pentru cel ce va ocupa acest post este în Arad.

Cel ales va sta la ordinele P. Sf. Sale Episcopul Eparhial și va avea a se deplasa unde îl vor reclama trebuințele pastoraie și administrative, iar în timpul liber va îndeplini serviciile ce îi se vor destina de către P. Sf. Sa Episcopul Eparhial.

Datorii de a ocupa acest post vor înainta

Consiliului nostru eparhial cererile însoțite de autobiografie și dovezi autentice relative la îndeplinirea condițiilor.

Arad, la 6 Maiu 1927.

(ss) *Dr. Grigorie Gh. Comșa*
Episcop.

Nr. 4412/1926.

Pentru distribuția uneia eventual alor două burse din fundațiunea medicului Dr. Iuliu T. Mera din Șiria se publică concurs de 30 zile socotite dela prima publicare a acestui concurs în organul eparhial „Biserica și Școala”.

Admisibil la concurs sunt în general tinerii români ortodocși săraci studenți la facultăți de drept, medicină, filosofie, tehnică, teologie, cu purtare bună și spor escelent în studii. La distribuția bursei se vor ținea în seamă următoarele dispoziții speciale ale fundatorului:

a) preferință vor avea în locul prim aceia dintre reflectanți, cari vor putea dovedi, că sunt înrudiți cu fundatorul până la al șaselea grad de sânge ori de cuserie.

b) în al doilea loc tinerii născuți în Șiria (jud. Arad).

c) în al treilea rând: cei născuți în județul Aradului, resp. în dieceza Aradului și în fine cei născuți în mitropolia ort. rom. a Ardealului.

d) în absența recurențelor potrivite din categoriile de mai sus ale studenților dela facultăți se pot vota burse și altor tineri studenți eminenți și săraci din clasele V-VIII ale școalelor secundare, eventual academii comerciale, școale militare de cadeti și din preparandii (școale normale) în ordinea de sub a. (-b.)

Pentru a-și dovedi îndreptățirea, concurenții vor avea să prezinte potrivit cu dispozițiile din §. X al literelor fundamentale, documente autentice a. (că sunt cetățeni români; d.) că-s născuți din căsătorie legală bisericească a părinților ortodocși români; c. (că atât ei cât și păriții lor aparțin și acum bisericii ortodoxe române; d.) că sunt atât de săraci, încât fără stipendii nu sunt în stare a-și continua studiile; e. (că atât trupestă cât și sufletește sunt sănătoși; f.) că studiile de mai înainte le-au terminat cu spor escelent; g.) cu informațiune familiară, că sunt înrudiți cu fundatorul până la al VI-lea grad de sânge ori de cuserie, că sunt născuți în Șiria, ori în județul Aradului, ori în dieceza Aradului ori pe teritoriul mitropoliei Ardealului.

Imprejurarea de sub lit. d.) se va dovedi cu atestată bineprecizată și detaliată, dela antistia comunală și vidimat de ofițerul parohial ort. român al locului.

Reflectanții, cari eventual au vre-o bursă, sunt datori să arate: suma acelei burse și că dela cine o au.

Cererile, ajustate cu dovezile cerute mai sus vor trebui trimise Consiliului eparhial ort. român din Arad, în termen. Cererile intrate mai târziu ori readjustate complet nu se vor lua în socotință.

Arad, din ședința Consiliului eparhial ținută în 14 Aprilie 1927.

Consiliul eparhial ort. român din Arad

2—3

Redactor responsabil: SIMION STANA.
Censurat: Prefectura Județului.